

KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ

Sumiiffiup ilisaritinneqarnera Kapisillit

Assiliisoq: Asiaq

Sumiiffimmi inuiaqatigiit suna ilisarnaatigaat?

Sumiiffik imatut nassuarneqarsinnaavoq tassaasoq sumiiffik nunap immikkoortuaniiittooq tassaniillutik inuunerup ingerlaneranut tunngasut tamarmik sulinermut, ineqarnermut aamma sunngiffimmut tunngasut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasigut qulaajarnianeqarput ulluinnarni inuunermi killiliussat, soorlu inuussutissarsiutit, oqartussaasut aamma namminersortut kiffartuussinerat, sumiiffimmi suleqatigiinneq, inuit isumalluutaasut, isumaginninnikkut aamma atortutigut attaveqaasersuutit, kulturikkut ingerlatsinerit allallu.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa kommuneqarfinni najugaqarfiiit maannakkorpiaq qanoq inissisimanerat takutippaat, tamatumani tunngavagineqarlutik naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kommuneqarfiup aamma suleqatigisaasa paasissutissanik katersuiffianeersut.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataatigut suna anguniarneqarpa?

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ataatsimoortumik nassuaatigineqarnerisa katarsornerannut siunertaavoq, taakku politikerinut aamma allaffeqarfimmut aalajangiisoqartussanngoraangat aamma iliusisissanik aallartitsisoqartussanngoraangat atortorineqassammata.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat minnerpaamik ukiut marlukkuutaarlugit nutarterneqartassapput kiisalu politikkerit aamma allaffeqarfipu kissaatigisaat malillugit paasissutissat tulluarsarneqartassallutik. Piffissap ingerlanerani sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataat nalunaarusianut itisiliinertalinnut innersuusisinnaassapput, taamaaliornikkut atuartartut pissutnik piviusunik aalajangersimasunik aamma itinerusumik ilisimasaqarusuttut ilisimasassat taakku ingerlatsiviit namminneq nalunaarusiaanni aamma misissueqqissaarneranni pissarsiarisinnaassamatigit.

Sumiiffimmi inuiaqatigiit ilisarnaataasa suliarineqarnerat pillugut?

Aatsaat siullerpaamik Kommuneqarfik Sermersumi ingerlatsiviit tamarmik susassaqarfii ilanngullugit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat suliarineqarput. Taamaattumik saqqummersitaq siulleq manna aammattaaq piareersaatitut sammisatut isigineqartariaqarpoq.

Naatsorsueqqissaarnerit aamma kisitsisit kissaatigineqartut pissarsiarinissaat ajornakusoorsimavoq. Taamaattumik imaassinnaavoq ilisarnaatin immikkoortuni paasissutissat kissaatigineqartut tamarmik pissarsiarineqarsinnaanngitsut. Taamaattorli ataavartumik ingerlatsiviit aamma tunniussisinnaasut allat tamarmik suleqatigineqarput, taamaaliornikkut paasissutissat pisariaqartut tunniunneqarsinnaassammata tamanut iluaqutaasumik.

Tamakku saniatigut pineqartuni arlalinni kisitsisit aamma naatsorsueqqissaarnerit imminnut ataqtigiinngillat, tamakkulu eqqumiiginneqarsinnaapput aamma apeqqutinik pilersitsisinnaallutik. Neriutigineqarpoq ataqtigiinngitsut tamakku sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit 2014-imi aappassaanik saqqummiussaqarnissamut nassuarneqarsinnaajumaartut.

Oqaaseqaatit aamma ilassutit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataasa aaqqissuunneqarnissaannut tigorusunnarpit. Saaffiginnissutit uunga ingerlatinneqassapput: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

Imai

1. 1. Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq	5
1.1 Politikkikkut ingerlatsineq.....	5
1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq	5
2. Oqaluttuarisaaneq	7
2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera.....	7
2.2 Ullorsiorfiit	7
3. Geografi aamma silap pissusaa	8
3.2 Silap pissusaa.....	8
4. Innuttaasut.....	9
4.1 Ukioqqortussuseq aamma suaassuseq	9
4.2 Najugaqariaaseq	10
4.3 Pilersuinerup annertussusaa – meeqqat utoqqaallu	11
4.4 Sulisartut	11
5. Inoqutigiit isertitaat.....	12
6. Attaveqarneq	13
6.1 Assartuitit	13
6.1.1 Angallassisutit	13
6.2 Teknikkikkut atortut	14
6.3 Sanaartukkat.....	15
6.4 Attaveqarneq aamma tusagassaqartitsiviit	15
7. Ineqarneq.....	16
7.1 Amerlassusaat aamma illut qanoq ittuunerat.....	16
7.2 Peqqinnissamut pissutsit	16
7.3 Agguaqatigiisillugu inoqutigiit amerlassusaat	17
7.4 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut	17
7.5 Angerlarsimaffeqanngitsut	17
8. Ilanniartitaaneq	18
8.1 Meeqqat atuarfiat	18
8.1.1 Atuartut amerlassusaat	18
8.1.2 Immikkut atuartitsinerit	19
8.1.3 Karakterit.....	20
8.2 Efterskolerneq aamma AFS-p ingerlarnga.....	22
8.2.1 Efterskole	22
8.2.2 AFS-p ingerlarnga	22
8.3 Piareersaatigalugu ilanniarnerit.....	22
8.3.1 Piareersarfik	22
8.3.2 Piorsaavik	23
8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuussutissarsiuteqalernissamut ilinniaqqinneq	23
8.5 Nangitsiviusumik ilanniartitaaneq	23
9. Inuutissarsiutit	25
9.1 Pisortat suliffeqarfiutaat	25
9.2.1 Takornariartitsineq	25
9.3 Suliffissaqartitsiniarneq	25

10. Inunniq isumaginninnermi pissutsit	27
10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq	27
10.2 Meeqqat inuuusuttullu	28
10.2.1 <i>Meeqqeriviit neqeroorutillu</i>	28
10.2.2 <i>Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat</i>	28
10.3 Utoqqarnik isumassuineq	29
10.4 Innarluutilinnik isumassuineq	29
10.4.1 <i>Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suuneri</i>	29
10.4.2 <i>Sulliviit aamma neqeroorutit</i>	30
10.4.3 <i>Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat</i>	30
10.5 Inunniq isumaginninnermi ikorsiissutit tunniuttakkat	31
10.5.1 <i>Suliffissaaleqisut</i>	32
11. Pinerluttarneq.....	33
12. Peqqinissaq.....	34
12.1 Peqqinissaqaarfimmi ingerlatat	34
12.2. Innuttaasut peqqinnerat	34
12.3. Imigassaq	34
12.3.1 <i>Imigassamik atuineq</i>	34
12.3.2 <i>Atornerluinermut katsorsartittarneq</i>	35
12.4 Imminut toquttarneq	35
13. Naggasiut.....	36
14. Atuakkanut paasisaqaarfinnullu innersuut	37
15. Ilanngussaq	38

1. 1. Politikkikkut ingerlatsineq aamma sumiiffimmi allaffissorneq

1.1 Politikkikkut ingerlatsineq

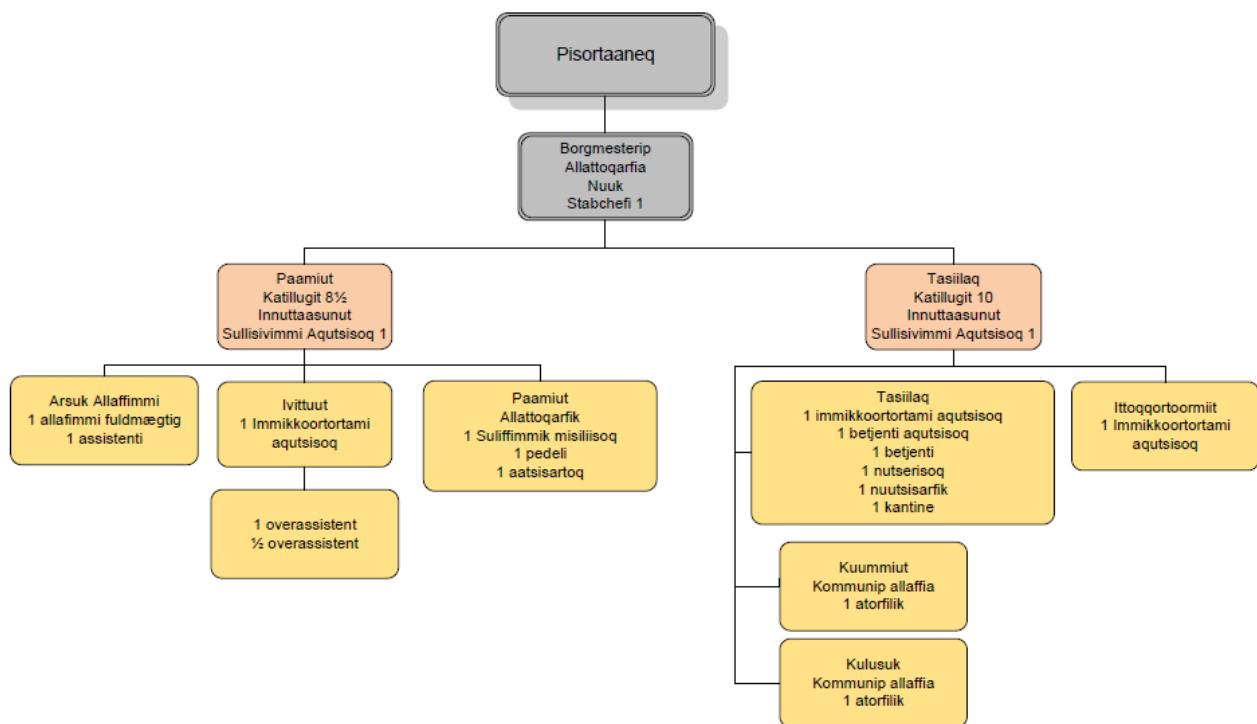
Nunaqarfinni Aqutsisuni ilaasortaapput Nuup nunaqarfineersut, tassa Qeqertarsuatsiaaneersut aamma Kapisilinneersut. Nunaqarfinni Aqutsisuni ilaasortaapput marluk Qeqertarsuatsiaaneersut ataaserlu Kapisilinneersoq. Aqutsisut ataatsimiittarput qaammammut ataasiarlutik suliarisarpaallu aalajangiiffigisarlugillu suliassat nunaqarfimmut tunngasut. Nunaqarfinni Aqutsisunik qinersisarnerup Kommunalbestyrelsimeq igiaqatigisarpaa.

1.2 Sumiiffimmi allaffissorneq

Kapisilinni Nunaqarfinni Aqutsisut Nuummi Borgmesterip Allattoqarfianut toqqaannartumik atavoq.

Kapisilinni kommunip allaffia Nuummi Borgmesterip Allattoqarfianut atavoq. Kommunip allaffiani aqutsisoq, Nuummi ingerlatsivinni aqutsisunut assigiinngitsunut saaffiginnittarsinnaavoq, pisariaqartitsisoqarpat.

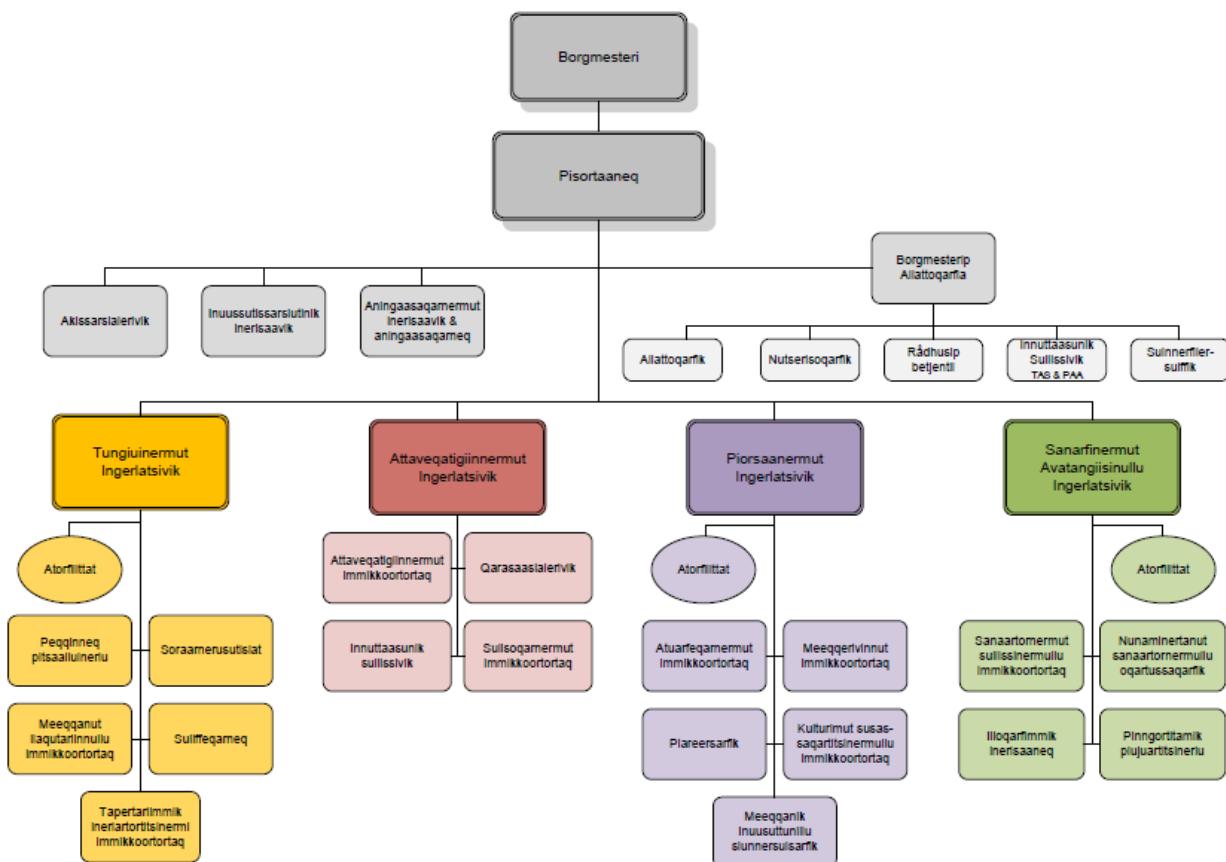
Takussutissiaq 1. Kommuneqarfik Sermersuumi Borgmesterip Allattoqarfiani aaqqissuussaq

Sulianut immikkut ittunut tunngatillugu, Kapisilinni sulisut suliassaqarfiup iluani fagchefinut saaffiginnittarsinnaapput, allaffissornikkut aaqqissuussaq takuuk. Fagchefit pisortallu tamarmik Nuummi allafeqarput.

Takussutissiaq 2. Kommuneqarfik Sermersooq pillugu suliffeqarfiup aaqqissugaanera

2. Oqaluttuarisaaneq

2.1 Oqaluttuarisaanerup naatsumik pingaarnersiornera

1927-mi qatanngutigiit Jakob Jakobsen aamma Abia Jakobsen (*Jaakorsuaq aamma Aabiersuaq*) Nunaqarfissuarmut nunasipput. 1937-mi sumiiffik asimioqarfinngorpoq nunap eqqaani aalisagarpassuaqarnera pissutigalugu. Tarajorterivimmik illiortoqarpoq kingornalu tarajortikkanik tuniassiorqalerpoq saarullinnillu panertulisoqartalerluni taamatullu aamma qaleralinnik qullukkiortoqartalerpoq.

1950-ikunni inuppassuit avataaniik takkussuupput, avannaaniik kujataaniillu aalisariarlutik, aalisariup annerpaaffiata nalaani nunaqarfimmi inuit 1000-it missaaniissinnaasarput. Annermik tunisassiarineqarput saarulliit tarajortikkat. Saarulliit tammakarmata, ikaarsuit panersiiviit piiarneqarput, saarullinniarnerlu inuutissarsiutini pingaarnersaajunnaarpoq. Ukioq kaajallallugu igaassanik saarullinniartoqartarpoq kiisalu aalisakkanik panertulisoqartarpoq Nuummi kalaalimineerniarfimmi tuniniagassanik.

Kapisilinni misilinneqarnikuupput tuttuuteqarneq kiisalu savaateqarneq. Savaateqarneq marloriarlugu misilinneqaraluarpoq, ullumikkulli savaateqartoqanngilaq. Aamma Kapisilinni tuttuuteqarneq uninnikuuvoq.

Terianniarniarneq nunaqarfip inuutissarsiutaani pingaarnersaanikuuvoq unitsinnejqarporli teriannissat perlerulerma. Ullumikkut terianniartoqartarpoq akorngutitut isigineqalernikuummata. Kommunip pisat akilertarpai. Amianik tunisinermi isertitassaagaluit pamianik tuniussinermi isertinneqartalernikuupput. Kapisillit eqqaat aqissit ukallillu piaqqiorfigisummassuk, nuna tamanna piniafigissallugu nuannarineqarpoq.

2.2 Ullorsiorfiit

Nunaqarfik 75-inngortorsiqluni nalliuottorsiqluni 2002-mi.

Ullorsiorfiit:

- Kapisillit 2027-mi ukiut 100-nngortorsiussaaq

3. Geografi aamma silap pissusaa

Nunaqarfik Kapisillit Nuup kangerluata avalequtitaasa ilaata qinngorpiaaniippoq, Nuup kangiani 100 kilometerisut ungasitsigisumiilluni. Kapisillit ateqaatigaa Kapisillit kangerluata qinnguani kuuk, taanna kuuk Kalaallit Nunaanni kapisillit suffisarfiattut kisiartaavoq.

Paasisutissanik pissarsiffik: www.sermersooq.gl

3.2 Silap pissusaa

Qaammatini kiannerpaapput junimiit septemberimut agguaqatigiisillugu kiattarluni tallimanik. Januarimiik martsimut nillernerpaasarpooq agguaqatigiisillugu -10-t aamma -5-t akornanni issittarluni.

4. Innuttaasut

4.1 Ukioqqortussuseq aamma suaassuseq

Tabeli 1. Kapisilinni innuttaasut agguarlugit ukiuinnut suaassusaannullu 2000-2011

Ukioq	2000		2002		2004		2006		2008		2010		2011	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Ukiut														
0-4	3	5	2	4	1	1	3	2	5	2	5	7	3	4
5-9	3	4	0	3	2	2	2	2	2	2	2	1	2	0
10-14	8	10	9	5	4	4	0	2	1	2	1	3	1	3
15-19	6	8	0	2	7	5	5	5	3	2	0	3	0	4
20-24	3	5	4	10	3	6	6	4	3	8	3	6	4	5
25-29	3	0	1	2	3	2	2	2	4	5	4	5	2	4
30-34	2	5	1	1	0	0	0	0	1	0	1	4	2	5
35-39	4	7	5	9	3	5	0	3	1	0	1	0	1	0
40-44	3	3	2	6	5	6	5	5	2	2	2	2	2	1
45-49	4	9	3	6	2	4	3	3	5	7	4	6	5	5
50-54	0	2	3	4	5	6	2	7	2	6	3	3	3	3
55-59	3	2	4	1	1	2	1	2	2	1	2	8	2	7
60-64	1	3	0	2	1	1	2	0	2	0	0	0	0	1
65-69	1	3	2	3	2	2	1	2	0	1	2	1	2	0
70-74	3	2	1	3	1	2	1	0	2	0	1	0	1	0
75+	0	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	1
Katillugit	47	70	39	63	42	49	35	41	37	40	33	50	32	43
Katillugit	117	102	91				76		77		83		75	

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik: - statistikbanken juli 2011

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Kapisilinni innuttaasut piffissami 2000-imiit 2006 tikillugu ikiliartorsimasut, ukioq taanna ikinnerpaasimallutik. 2006-imiit 2010-mut innutaasut amerliartoqqilerput. 2011-mili ikiliartoqqilerput.

0-iniit 14-inut ukiullit 13-iupput kiisalu 2011-mi 65-it sinnerlugit ukiullit arfiniliupput. Tassa imaappoq, meeqqat 15-it inorlugit ukiullit 17,3 %-iupput utoqqalinersiallillu 8,0 %-iullutik Kapisilinni 2011-mi innutaasunut tamarmiusunut naleqqiullugit.

Kapisilinni angutit amerlanerupput. Ukiuni 2000-imi, 2002-mi kiisalu 2010-mi angutit arnanut naleqqiullutik marloriaataapput. Tamatuma nalunaarummi "Kalaallit Nunaanni inoqarfiiut killiffii – immikkut nunaqarfiiut pingaartillugit" naqissuserpaa, tassani Kalaallit Nunaat naliginnaasumik isigalugu allassimavoq, Kalaallit Nunaanni angutit arnanut naleqqiullugu amerlanerusut tamannalu nunaqarfinni saqqumilaarnerusoq. (Rasmussen 2010:14).

4.2 Najugaqariaaseq

Takussutissiaq 3: Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

Kommuneqarfik Sermersuumi najugaqariaaseq

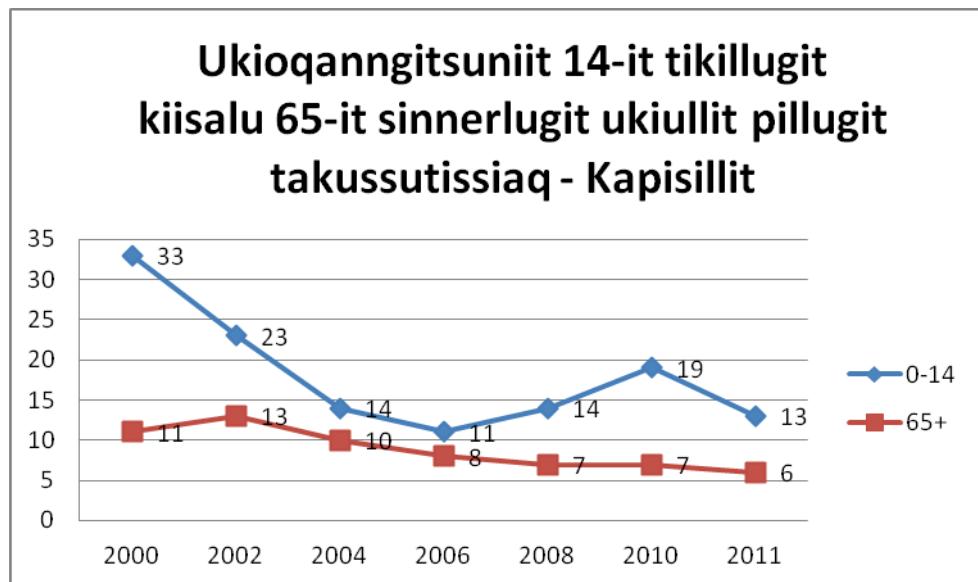
Paasissutissanik pissarsiffik: Sanarfínermut Avatangiisinnullu Ingerlatsivik, 2011

Najugaqariaatsip misissorneqarnerata takutippaa, nuuttut amerlanerpaat Danmarkimut nuuttartut. Tunumut nuuttoqarneq ajorpoq. Kommuneqarfik Sermersuup nunaqarfiini naliginnaavoq innuttaasut nutsernerat. Aamma Kapisillit eqqarsaatigalugit taamaappoq.

4.3 Pilersuinerup annertussusaa – meeqqat utoqqaallu

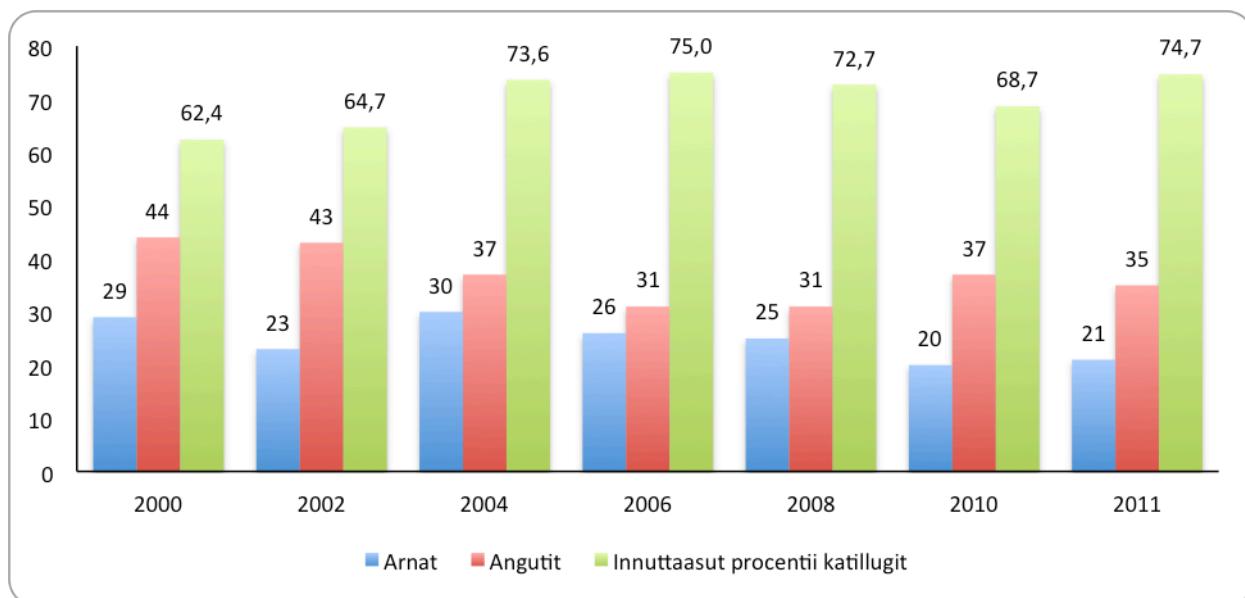
Takussutissiaq 4: Pilersuinerup annertussusaa

Kapisilinni meeqqat ikileriarujussuarput ukiumi 2000-imiit 2006-imut amerleqqippuit 2006-imiit 2010-mut tamatumali kingorna aamma ikiliartoqqilerput. Kapisilinni utoqqaat ikiliartuaartuarput amerlanerpaagamik 2002-mi 13-iupput 2011-milu 6-nut ikilipput.

4.4 Sulisartut

Takussutissiaq 5: Sulisinnaasut

Sulisinnaasut tamarmik tassaapput 15-imiit 62-inut ukiullit ukiuni 2000-imiit 2008-mut najugaqarsimasut, 2008-mi innuttaasut ilaat soraarninngorsinnaasimapput 63-nik ukioqarlutik. 2010 aallarnerfigalugu 65-ileereersimasut soraarninngorsinnaalerput, taamaattumik 2010-mi

sulisinnaasut tassaapput 15-init 64-inut ukiullit. Kuummiuni 2011-mi sulisinnaapput 56-iupput, tassa nunaqarfimmi innuttaasut tamarmiusut 74,7 %-ii.

Kapisilinni sulisinnaasut amerlanerpaapput 2006-imi innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugit 75 %-iusimallutik, ikinnerpaapput 2000-imi 62,4 %-iusimagamik. Sulisinnaasuni angutit arnanut naleqqiullutik amerlanerupput.

Isortumut sanilliukkaanni, 2011-mi 91-inik innuttaqarsimasoq nunaqarfinnilu Kapisilinnu sanilliussagaanni pitsaaneqarpaaajulluni, Kapisilinni innuttaasut sulisinnaasut 74,7 %-imiissimapput, Isortumilu 64,8 %-imiissimallutik. Kapisilinni sulisinnaasut amerlanerupput. Nuummut sanilliussagaanni, Kapisilinnut illoqarfik qaninnerpaasoq, Nuummi sulisinnaasut 75 %-imiissimapput, taamaasillutik Kapisilinni sulisinnaasut kisitsinngorlugit assigiikkannerput.

5. Inoqutigiit isertitaat

Inoqutigiit isertitaat, tassa illumi ataatsimi inoqutigiit tamarmiusut isertitaat. Naliginnaasumik inersimasoq ataasiussaaq arlallilluunniit.

Tabeli 2. Agguaqatigiisillugu iseritat akileraaruteqaataasussat aamma inoqutigiit isertitaat atugassatut 2002-2009

	2002		2004		2006		2008		2009*	
	Akileraaruteqaataasussat	Atorsin-naasat								
Kapisillit	224.878	196.568	236.102	200.474	167.790	156.959	231.758	213.359	213.874	190.835
Qeqertarsuatsiaat	251.137	209.996	258.519	212.054	274.106	235.788	291.404	243.758	276.269	232.334
Arsuk	204.000	165.309	221.553	174.599	254.400	204.864	277.921	215.969	261.926	211.893
Sermiligaaq	163.800	162.431	176.664	165.784	175.797	177.514	182.499	180.449	204.732	197.994
Kuupmiut	153.928	146.068	159.135	149.906	165.161	162.529	184.579	171.684	186.748	180.697
Tiniteqilaaq	116.810	112.460	148.325	138.030	142.026	136.218	147.039	146.932	176.715	166.614
Kulusuk	185.006	161.377	209.581	175.332	185.694	165.053	222.784	194.902	243.856	213.959
Isortoq	170.413	163.323	167.872	154.421	195.160	182.918	175.127	169.996	214.272	197.522

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik statistikbank, august 2011.

Nassuaat: -: soanngilaq Ingen tal. *: 2010 -mut kisitsisit suli takkutiningillat

Akileraaruteqaataasussanut kiisalu isertitanut atugassanut kisitsisit Kapisilinni 2004-mi qaffasinnerpaajusimasut, kisitsisaasimammata 236.102 koruunit aamma 200.474 koruunit. Isertitanit nammineq atugassat agguaqatigiisinneranni kisitsit nikerapoq 156.959 koruunit 2006-mi aamma 213.359 koruunit 2008-mi akornanni. 2009-mi inoqutigiit isertitaminnik atugassaat agguaqatigiisillugu qaammammut 15.902,92 koruuninik annertussuseqarsimavoq.

Siunissami sulissutigineqapoq isertitat agguareranni ilanggunniarneqarput piitsuuneq qularnaatsoq, oqaatigisanut ilaanngikkaluarluni paasineqartoq kiisalu piitsut piinik naliliinerit) takutitsisussat inoqutigiit isertitaasa amerlassusaannik piitsuussutsip killinganut naleqqiullugu

6. Attaveqarneq

6.1 Assartuutit

Nunaqarfinnut angallat atorlugu Kapisillit orninneqartarput aallarfingineqartarlutilu. Ataani takussutissami takuneqarsinnaavoq nunaqarfimmut angallat ukioq kaajallallugu angalasartoq. Nioqqutissanik pilersuisuuvoq KNI Pilersuisup nunaqarfinnut kiffartuussivia. Nioqqutissanik ilaasunillu angallassioqartarpooq Angaju Ittummik sapaatip akunneri tamaasa. Nuummiit Kapisilinnukarneq 350 koruuneqarpoq, tassa 700 koruunit siumut utimullou. Meeqqat marlunniik aqqanilinnut ukiullit affaannarmik akeqarput aamma soraernerit, meeqqat marluk ataallugit ukiullit akeqanngitsumik ilaatinneqartarput.

(www.ral.gl - september 2011).

Tabeli 3 Kommuneqarfik Sermersuumi nunaqarfiit umiarsuarmik angallavigisarneri

Bosteder	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Nuuk												
Tasiilaq												
Paamiut												
Ittoqqortoormiit												
Kuummiut												
Kulusuk												
Qeqertarsuatsiaat												
Sermiligaaq												
Arsuk												
Tiniteqilaaq												
Isortoq												
Kapisillit												

Nunaqarfinnukartut

Pajuttaatit

Ilaasartaatit

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Sanarfimerut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, juli 2010

KNI Pilersuisoq Kapisilinni umiarsualivimmut oqartussaavoq.

6.1.1 Angallassissutit

Sanarfimerut Avatangiisinullu Ingerlatsivik maannakkut paasissutissutigisinnanngilaq suut qassillu asartuutigalugit assartuisoqartarnersoq, sulissutigineqarporli siunissami Kuummiuni aqquserngit, aqqusineeqqat kiisalu angallaviit allat paasissutissutigisalernissaat.

6.2 Teknikkikkut atortut

Kapisilinniippoq nunaqarfinni innaallagissiorfituaq qarasaasiakkut aqunneqartoq. Misiliutaavoq immaqa nunaqarfinnut allanut siaruarterneqartussaq kingusinnerusukkut.

Tabeli 4. Eqqagalereriaatsit Kapisilinni 1. juli 2010 aallarnerfigalugu

Eqqakkat suussusaat / immikkoort.	Aaqqiis-sut	Atuisut		Ingerlatsineq		Ingitsiartorfik
		Inoqu-tigiit	Inuussutis-sarsiutit	Katersuisut akisussaasut	Katersuinerup akulikissusai	
Eqqagassat	X	X	X	X	Sap. ak. ataaseq-marluk	Ikuallaaneq
Anartarfilerineq	X	X	X	X	Sap. ak. pingasut	Imaanut
Eqqagassat angisuut	X	X		X	Upernaakkut saliineq Ataavartumik katersineq	Eqqaavissuaq. Saviminikut Nuummut
Batteriit mikisut	X	X	X	X	Pisiniarfimmut tunniussiso-qarsinnaavoq	Nuummut umiarsuarmik
Elektronikkit eqqagassat	X	X	X	X	Ataavartumik katersineq / eqqaavissuup eqqaani tunniussineq	Nuummut umiarsuarmik
Akkumulatorit	X	X	X	X		
Eqqakkat ulorianartut (assigiinngitsut)	X	X	X	X		
Nillataartitsivit Qerititsivit	X	X		X		
Pisat sinnikut uumasullu toqunikut	X	X		X	Ataavartumik eqqaavissuup eqqaani tunniussineq	Imaanut
Eqqakkat navianaateqarsinnaasut	X		X		Peqqinnissaqarfip akisussaaffigaa	Nuummut umiarsuarmik
Eqqakkat ikuallanneqarsinnaasut	X		X		Ataavartumik tunniussineq	Eqqaavissuaq Ikuallaaginnarneq
Eqqakkat ikuallanneqaqqusaaanng.	X		X	X	Ataavartumik tunniussineq	Eqqaavissuaq

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq, Sanarfinermut avatangiisinullu Ingerlatsivik, eqqaaveqarnermut nalunaarusiaq juli 2010

1) Marlunnernikkut nunaqarfik tamaat, miss. x puut, sisamanngornikkut miss. x puut

2) Nunaqarfik tamaat, ataasinngornikkut, pingasunngornikkut aamm tallimanngornikkut

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq sapaatip akunneranut marloriarluni eqqakkanik katersisoqartarpooq anartarfinnillu imajaasoqartarluni sapaatip akunneranut pingasoriarluni. Batteriit mikisut niuertarfimmut tunniunneqartarpuit, akkumulatorit ataavartumik ketersorneqartarpuit qqagassat ulorianartut peqqinnissaqarfimmit isumagineqartarpuit kingornalu Tasiilamukaateriarlugit Nuummut assartorneqartarlutik.

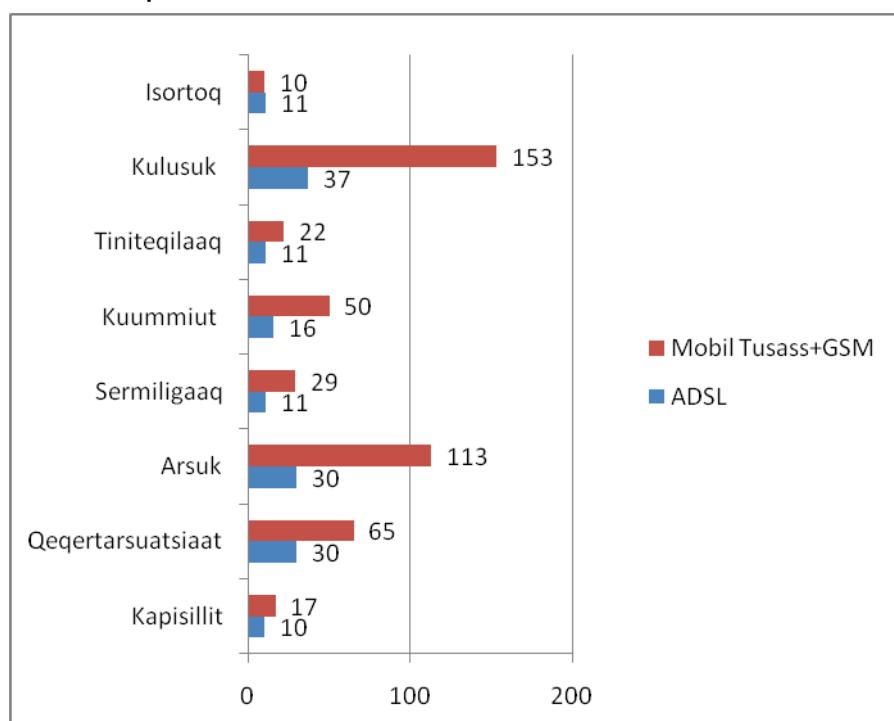
6.3 Sanaartukkut

Kapisilinni sanaartugaqanngilaq soorlu ikaartartinnik imaluunniit sullorsuarnik.

6.4 Attaveqarneq aamma tusagassaqaqtitsiviit

Nuna tamakkerlugu saqqummersartut aviisit Sermitsiaq aamma AG Kuummiuni pisiarineqarsinnaapput. Taakku saniatigut nuna tamakkerlugu radiuukkut tv-kullu KNR aqqutigalugu aallakaatinneqartartut isiginnaarneqarsinnaapput tusarnaarneqarlutillu. Nunaqarfimmippuit infoboardsit Kommuneqarfik Sermersuumersut aamma allagarsiiviit piupput nutaarsiassanik nunaqarfimmi pissarsivigineqarsinnaasut Tele Greenlandip mobilinut ADSL-mullu nunaqarfimmi attaveqarneq isumagisaraa.

Takusassiaq 6. Internet aamma mobiltelefon

Najooqqutaq: Tele Greenland A/S, immikku tingerlaaseq juli aamma august 2011.

Takussutissiaq 1-mi takuneqarsinnaavoq Kapisilinni mobilillit 17-iusut imaluunniit taletidskortillit, nunaqarfimmi inersimasut amerlassusaannut taakku naleqfersuukkaanni taava inersiamasut sisamangaangata ataatsip missaa mobileqartarpooq. Inersimasutut isigineqarput inuit 15-leereersimasut. Nunaqarfimmi qulit ADSL-mut attaveqarput. ADSL-mut attavillit inoqutigiit amerlassusaannut naleqfersuunneqarsinnaangillat, paassisutissat Kapisilinnut tunngasut pigineqanngimmata.

7. Ineqarneq

7.1 Amerlassusaat aamma illut qanoq ittuunerat

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsiviup maannakkuugallartukkut Kapisilinni init qanoq ittuunersut kiisalu qassiunersut oqaatigisinnaanngikkallarpaa. Sulissutigineqarpoq siunissami paasissutissat pineqartut pineqarsinnaalernissaat

7.2 Peqqinnissamut pissutsit

Tabeli 5. Imikoqarnermut tunngasut Kommuneqarfik Sermersuumi

	Kapisillit	Qeqertarsuatsiaat	Arsuk	Sermiligaaq	Kuummiut	Tiniteqilaaq	Kulusuk	Isortoq
Innaallagiaqanngitsut	1	0			2			
Kuuginnartumikimeqanngitsut	39	4			52			
Imermut tankillit	38	4	0	0	8	0	0	0
Igittakkaniq anartarfilit	45	3	83		62			
Septiktank	0	17			2			
Errorsisarfik	1	1	1		15			
Illu kiffartuussivik	1	*	1		1			

Paasissutissanik pissarsiffik: Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik - Kommuneqarfik Sermersooq & Nukissiorfiit

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Kapisilinni ini ataaseq innaallagiaqanngillat illullu 38-t imermut tankeqartut taakku saniatigut illut 39-t imeqanngillat. Taakku saniatigut illut 45-t imaartakkanik anartarfeparput. Nunaqarfimmi errorsiarfeqarpoq aamma illoqarpoq kiffartuussivimmik.

7.3 Agguaqatigiisillugu inoqutigiit amerlassusaat

Piffissami 2006-umiit 2010-mut agguaqatigiisillugit Nuup nunaqarfíini inoqutigiit amerlassusaat aalaakkaavoq 1,9-miilluni. Nuup nunaqarfegarmat marlunnik, Kapisillit Qeqertarsuatsiaallu, immikkut oqaatigineqarsinnaanngilaq Kapisilinni pissutsit qanoq innersut.

Tabeli 6. Agguaqatigiisillugu illumi ataatsimi najugaqartut amerlassusaat, 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Nuuk	2,4	2,4	2,5	2,3	2,5	2,5
- nunaqarfíit	2,3	2,2	2,1	1,9	1,9	1,9
Paamiut	1,8	1,7	1,8	1,7	1,8	1,7
- nunaqarfíit	1,8	1,6	1,4	1,3	1,5	1,4
Tasiilaq	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,2
-nunaqarfíit	2,5	2,4	2,5	2,4	2,3	2,2
Ittoqqortoormiit	3	2,9	3	2,9	2,8	2,6
- Nunaqarfíit	0,6	0,5	0,2	0	0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik 2011

7.4 Inissarsiorlutik utaqqisutut allattorsimasut

Tabeli 7. Kommuneqarfik Sermersuumi utaqqisut INI A/S-mi aamma ISERIT-mi , juli 2011

Angissuseq	1 –mik initialik		2-nik initialik		3-nik initialik		4-nik initialik		5-nik initialik		Katillugit	Ineqarn. akiitsut*	
	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT	INI	ISERIT			
Kapisillit		1			5		4		2		0		?
Qeqertarsuatsiaat		1			5		6		3		2		?
Arsuk		0			1		1		1		0		?
Sermiligaaq		0			1		1		1		0		?
Kuummiut		1			6		7		3		0		?
Tiniteqilaaq		2			1		0		0		0		?
Kulusuk		1			4		3		1		0		?
Isortoq		1			1		0		0		1		?

Paasissutissanik pissarsiffik: Iserit A/S aamma INI A/S

* Inoqutigiit akiitsullit 11. juli 2011

? INI-p nunaqarfínni/ illoqarfímmi illut qassit akitsoqarnersut ilisimanngilai

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, Kapisilinni ataatsimut initialimmut utaqqisoq ataasisusoq, tallimat marlunnik initialimmut, sisamat pingasunik initialimmut kiisalu marluk sisamanik initialimmut. INI A/S nunaqarfínnut tunngasunik kisitsisinik tunniussisinnanikuunngilaq.

7.5 Angerlarsimaffeqanngitsut

Innuttaasunik kiffartuussivimmíik paasissutissiissutigineqartut naapertorlugit Kommuneqarfik Sermersup nunaqarfíini angerlarsimaffeqanngíttoqanngilaq. Imaanngilarli innuttaasut tamarmik nammíneq ineqartut. Matumani ilaatinneqanngilaq inuit ilaasa ilaquttaminni inisimasuusarnerat.

8. Ilanniartitaaneq

8.1 Meeqqat atuarfiat

Kapisilinni atuarfik 2005-imiit 2009-mut atorunnaarsinnejarpooq meeqqat ikippallaarnerat pissutaalluni. Meeqqat sinneruttut angerlarsimaffimminni atuartinneqartarput. Kapisilinni atuartut ungasinganiit atuartinneqartarput assiliissut atorlugu. Misiliineq aallartinneqarpooq 2010-p qiteqqunnerani. (Kapisilinni kommunip allaffia, august 2011).

8.1.1 Atuartut amerlassusaat

Tabeli 8. Kommuneqarfik Sermersooq, meeqqat atuarfiani atuartut amerlassusaat 2000-2010

Ukioq atuarfiusoq Illoqarfik	2000/2001	2002/2003	2004/2005	2006/2007	2009/2010*	2010/2011
Nuuk	2520	2513	2613	2420	2118	2049
Paamiut	351	335	336	323	254	250
Tasiilaq	386	445	430	474	445	448
Ittoqqortoormiit	137	148	144	125	93	93
Ivittuut	10	14	12	12	17	14
Qeqertarsuatsiaat	44	46	58	50	27	25
Kapisillit	24	15	9	0	6	5
Arsuk	38	32	20	32	26	18
Sermiligaaq	48	43	46	41	34	34
Kuummiut	84	87	83	72	76	71
Tiniteqilaaq	34	29	23	18	20	19
Kulusuk	66	58	63	64	57	53
Isortoq	31	28	24	16	21	13
Ittaajimmiit	3	3	3	0	0	0
Uunarteq	1	1	0	0	0	0

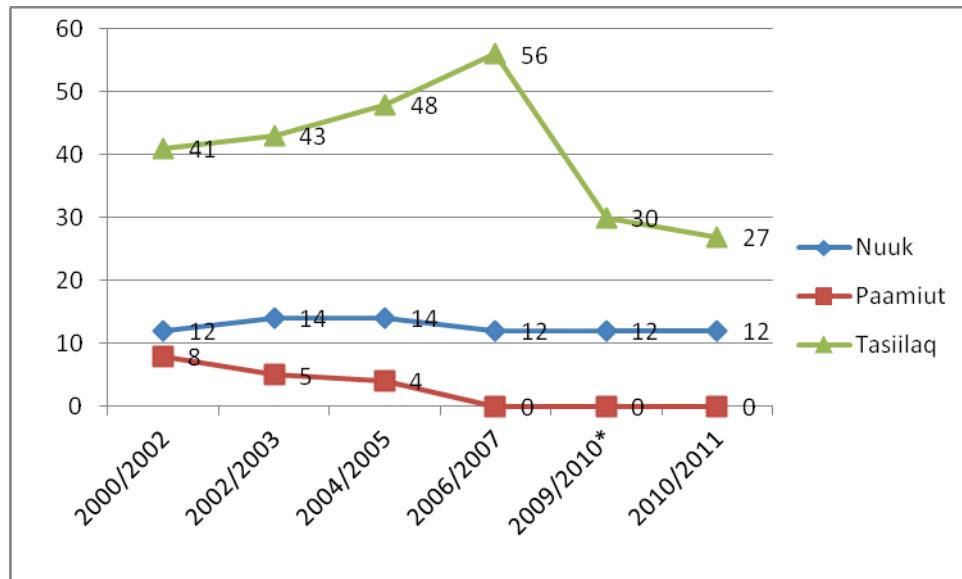
Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat 2000/2001, 2002/2003, 2004/2005, 2006/2007, 2008/2009 aamma 2010/2011, Kulturimut, ilinniartitaanermut, ilisimatusarnermut ilageeqarnermut Inerisaaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfik.

* Ukiumi 2008/2009-mi atuarfiusussaagluarpooq, kiasianni ukioq atuarfiusoq taanna pillugu nalunaarusiortoqarnikuungilaq.

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq atuartut 2000-imiit 2001-imut ikileriarsimasut 24-niit 9-nut kiisalu ukiumi atuarfiusumi 2006-imiit 2007-mut atuartoqarsimannngilaq. Ukiumi atuarfiusumi 2009/2010-mi Kapisilinni atuartoqaqqilerpoq, atuarlutik meeqqat arfinillit.

Takussutissiaq 7. Atuartut nunaqarfinneersut, illoqarfimmi 8.-10.-klassini atuariartortinnejartartut

Paasisutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni meeqqat atuarfiat, 2011.

7. klassip kingorna Kapisilinni nunaqarfiup atuarfiani atuartut illoqarfimmi atuarfimmum atuariartortinnejartarpuit (Nuuk, Paamiut, Tasiilaq) atuarnerik nangikkiartorlugu. Naliginjaavoq atuartut Kapisilinniit Qeqertarsuatsiaaniillu meeqqat Nuummut atuariartortarnerat. Nuummi ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi meeqqat 12-it atuarnerminni nerisaqartinneqarput.

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq atuartut nunaqarfinneersut Nuummut atuariartortinnejartartut amerlassusaat aalaakkaasimasoq ukiut kingulliit ingerlanerini.

Ilanngussaq 1-imí takuneqarsinnaavoq, ukioq atuarfiusumi 2010/2011-imí ilinniarsimasunik ilinniartitsisoqarsimanngitsoq. Siusinnerusukkuttaaq atuartut tallimat qaangeqqasimagaluarpaat, ilinniartitsisullu ilinniarsimasut 50 %-imik matussusiisimagaluarlutik.

8.1.2 Immikkut atuartitsinerit

Piorasaanermut Ingerlatsiviup maannakkuugallartoq Kapisilinni immikkut atuartitsineq pillugu paasittusiissutigisinnaanngikkallarpaa. Sulissutigineqarpoq siunissami tamatumap pisinnaanngornissaa.

8.1.3 Karakterit

Tabeli 9. 11. aamma 12. klassini naggataarutigalugu soraarummeertut agguaqatigiisillugu karakterinut takussutissiaq 2010

Illoqarfik	Itt.		Tasiilaq		Paamiut		Nuuk	
	Naling.	Annert.	Naling.	Annert.	Naling.	Annert.	Naling.	Annert.
Ukioq atuarfiusoq								
2009/2010 (Karakter-skala nutaaq)	-	*	-	*	-	*	-	*
2008/2009	-	6,2	-	6,4	-	6,9	-	7,7
2007/2008	5,3	6,4	6,4	8,5	6,4	8,2	7,4	8,2
2006/2007	6,5	6,8	7,2	7,6	7,1	8,0	7,2	8,2
2005/2006	6,8	7,7	6,6	8,1	6,4	7,0	7,4	8,1
2004/2005	6,4	7,1	6,7	7,7	7,1	7,9	7,3	8,1
2003/2004	6,7	7,9	6,7	7,9	6,7	7,6	7,1	8,1
2002/2003	7,1	8,0	6,7	8,0	7,0	7,9	7,4	8,0
2001/2002	7,2	7,6	6,6	6,9	6,8	8,4	7,1	8,4
2000/2001	7,7	7,8	6,2	7,2	6,7	7,7	7,3	8,3

Paasissutissanik pissarsiffik: Inerisaaviup karakterinut nalunaarsuiffianit immikkut anillatsitaq, Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik juli 2011

Nassuaat 1: Ukioq 2008/2009 aallarfigalugu nalginnerasumut annertusisamullu immikkoortitsisoqassaarpoq, maannakkut atuartoqartalerpoq 10. klassip naammassisnissaata tungaanut

* 2009/2010 aallarnerfigalugu karakterilersisarenq GGS atorneqalerpoq. Tassa A, B, C, D il.il. Kisitsit takuneqarsinnaavoq ilaananili, ukiunut allanut assersuunneqarsinnaanngimmatt. 2009/2010 aallarnerfigalugu assersuussisoqarsinnaalissaaq.

Kapisilinni agguaqatigiisillugu karakterit Nuummi agguaqatigiisillugu karakterinut ilaapput, meeqqat Kapisilinnesut Nuummut naggataarutaasumik soraarummeeriartortarmata. Agguaqatigiisillugu karakterit taamaasillutik Kapisilinni pissutsinik imatut oqaluttuanngillat.

Kapisilinni atuartut immikkut ilisarnaataat pillugit paasissutissanik pissarsiniartoqarsinnaasimanngilaq. Atuartut naggataarutaasumik soraarummeertut ilisarnaataat Nuummisut iinnarput, Kapisillit Qeqertsuatsiaallu Nuummut atammata. Atuartut angajulliit Nuummukartinneqartarput, taamaattumik ataaniittunut atuartut ilisarnaataannut ilaangngillat.

Inerisaaviup atuartut immikkoortunut pingasunut agguartarpai:

- Atuartut "nukittuut", nassuiarneqarluni atuartut karakteerisa 30 %-iat amerlanerusulluunniit B-miittut (10) imaluunniit A-miittut (12)
- Atuartut "pikkorissut", nassuiarneqarluni atuartut karakteerisa 50 %-it amerlanerusulluunniit E-p (2) aamma C-p (7) akornanniittut (karakteerit marluullutik ilaallutik)
- Atuartut "sanngiitsut", nassuiarneqarluni atuartut karakteerisa 50 %-ii amerlanerusulluunniit Fx-imiittut (0) appasinnerusulluunniit

Tabeli 10. Nuummi atuartut soraarummeertut ilisarnaataat 2010-2011

Ukioq	2010		2011	
	Amerl.	Procentit	Amerl.	Procentit
"Nukittuut"	62	32	56	33
"Pikkorissut"	121	63	102	60
"Sanngiitsut"	9	5	12	7
Katillugit	192	100	170	100

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut aamm ilageeqarnermut Naalakkersuisoqarfik, 2011

Atuartut "nukittuut" amerlassusaat 2010-miit 2011-mut appariartorpoq, aamma taamaappoq atuartut "Pikkorissut" eqqarsaatigalugit. Atuartut "sanngiitsut" pingasunik amerleriarpuit. Qanorli ingerlasoqasanersoq takuneqarsinnaanngilaq takussutissiami ukiut marluinnaat takunneqarmata.

Tabeli 11. Nuummi soraarummeertartut atuartut ilisarnaataat suiaussaannut agguarlugit 2011

	Niviarsiaqqat	Nukappiaqqat	Katillugit
"Nukittuut"	33	23	56
"Pikkorissut"	55	47	102
"Sanngiitsut"	4	8	12
Katillugit	92	78	170

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut aamm Ilageeqarnermut Naalakkersuisoqarfik, 2011

Ineriaaviup kisitsisaatai naapertorlugit 2011-mi soraarummeerput atuartut 170-it, niviarsiaqqat 92-it nukappiaqqallu 78-it. Takussutissami qulaaniittumi takuneqarsinnaavoq, atuartuni "nukittuuni" aamma atuartuni "pitsaasuni" niviarsiaqqat amerlanerusut, nukappiaqqallu atuartuni "sanngiitsuni" amerlanerusut.

Tabeli 12. Ilinniarsimaneq tunngavigalugu agguaneq 2011, Nuummi

	Efterskole	Ilinnialerniss. Sungius.	Inuutiss. ilinniarneq	Sinneruttut	Katillugit
"Nukittuut"	31	9	2	14	56
"Pikkorissut"	31	3	1	67	102
"Sanngiitsut"	2	0	0	10	12
Katillugit	64	12	3	91	170
Procent tamarmiusut aallaavigalugit	37 %	7 %	2 %	53 %	100 %
2010-mi procentinut agguataarneri	31 %	18 %	4 %	48 %	100 %

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut aamm Ilageeqarnermut Naalakkersuisoqarfik, 2011

2010-mi atuartut 64-it efterskolimut ingerlaqqipput, 12-it ilinniagaqalernissaminnut piareersarlutik aallarrtipput pingasullu inuutissarsiutigiligassaminnut ilinniarlutik aallartillutik. Sinnerupput 91-it, ilinniarlutik suli aallartissimannngitsut, taakku sinneruttut 2011-mi 48 %-ioriarlutik 2011-mi amerliarput 53 %-inngorlutik. Pissutaavoq meeqqat atuarifianni atuarunnaartut ikinnerit ilinnialersimanerat. Aamma tassani atuartut Kapisilinneersut Nuup nalunaarsorneqarneranut ilaapput, Kapisilinni atuartut 7. klassinngoraangamik Nuummut nuuttarmata.

2010-mi 2011-miluunniit atuarunnaartut arlaannaalluunniit ilinnialersimanngilaq. Sinneri, tassa atuartut ilinnialerniarlutik ingerlaqqinngitsoortut, agguaqatigiisillugu appariarpot 75 %-iniit 2010-mi 2011-mi 68 %-inut. Pissutaavoq amerlasuut efterskoleriarsimaneri.

8.2 Efterskolerneq aamma AFS-p ingerlarnga

8.2.1 Efterskole

Tabeli 13. Efterskolemi atuartut 2010/2011, Paamiut

Ukioq	2010/2011				
	Ivittuut	Paamiut	Nuuk	Tasiilaq	Itt.
Efterskole Illoqarfik					
Villads Villadsen	-	3	8	1	1
Maniitsoq	-	4	12	4	1
Danmarkimi	-	7	88	20	3
Katillugit	-	14	108	25	5

Paasissutissanik pissarsiffik: Oqaatsinik Pikkorissarfik, 2011

Takussutissiami takuneqarsinnaanngilaq Kapisilinneersut qassiunersut, Nuummut tunngasunut kisitsisinut ilangunneqarnikuummata. Takussutissiamili takuneqarsinnaavoq atuartut 88-it Nuummiit Danmarkimut efterskoleriarsimasut ukiumi atuarfiusumi 2010/2011-mi. Taakku saniatigut 8-t Qasigiannguani Villads Villadsenip efterskolianut atuariartorput kiisalu 12-it Maniitsumut efterskoleriarlutik. Ilisimaneqanngilaq taakkunannga qassit Kapisilinneernersut.

8.2.2 AFS-p ingerlarna

American Field Service aqqutigalugu Kapisilinneersunik paarlasseqatigiinneq atorlugu atuariartortoqanngilaq.

8.3 Piareersaatigalugu ilinniarnerit

8.3.1 Piareersarfik

Kapisilinni Piareersarfefeqanngilaq. Piareersartoqassappat taakku pisariaqarpooq Nuummukarnissaat, Piareersarfiiit qaninnersaat tassaniimmat.

Ilisimaneqanngilaq inuusuttut qassit Kapisilinniik Piareersarfimmut piareersarialrutik atuariartortarnersut.

Tabeli 14. Piareersarfimmi AEU-mik atuarniarlutik qinnuteqartut tiguneqartullu 2006-2011

Qinnuteqartut tiguneqartullu amerlassusaat	2006		2007		2008		2010		2011	
	Qinn.	Tigu.								
AEU										
Paamiut	32	17	35	16	42	26	48	48	48	48
Nuuk	?	?	?	?	?	?	?	93	?	30
Tasiilaq		?	94	35	84	15	99	17	?	12
Ittoqqortoormiit	?	?	?	?	?	?	?	8	?	?

Paasissutissanik pissarsiffik: Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik, 2012

Piareersarfinnut tunngasut kisitsit pigineqartut killeqarput, nalunaarsuineq assigiaarsimannngimmat, kisiannili uani takutinnejqarput qanoq ittoqarneranut tikkuussipput. Pineqartumi ilisarititsinerit siunissami ersarinnerulissapput. Ukiuni tulliuttuni it-systemi nutaaq atulissaqq, "IT-reg", Piareersarfefarfinni tamani atulertussaassaaq. Maannakkorpiaq Nuup kisimi IT-reg atorpaq tassanilu paasissutissat tamarluinnarmik pigineqanngillat, tamanna erserpoq takussutissiami atorneqarmat.

Tassa imaappoq Nuummi Piareersarfimmi kisitsisaatigineqanngilaq qanoq qinnuteqarsimanersut. Akuerineqarsimasut ukiuni kingullerni qassiuineri pigineqarput, 2010-mi 93-t 2011-milu 30-t akuerineqarput.

Pisortaqarfiup oqaatigisinnaanngilaq qassit Nuummi AEU-mut aamma FA-mut angusisimanersut, kisianni Nuummi Piareersarfiit nangitsipput, tassani takuneqarsinnaallutik qassit maj 2011-mi soraarummeersimanersut.

Tabeli 15. Nuummi maj 2011-mi soraarummeersimasut

AEU	48
FA	37
Katillugit	85

Paasissutissanik pissarsifik: Ilinniartitaanermut Ilisimatusarnermullu Naalakkersuisoqarfik 2012

8.3.2 Piorsaavik

Kapisilinni Piorsaaveqanngilaq, taamaattumik Piorsaavimmi atuarniaraanni Nuummukartariaqarpooq, Piorsaavlit qaninnersaat tassaniimmat. Piorsaavik suliffissarsuussiarfik aqqutigalugu inuusuttunut neqeroorutaavoq. Suliniutaavoq inuusuttut tunngaviusumik ilinnialernissaminnut imaluunniit soqutigisatik naapertorlugit sulilernissaminnut piareersartarnissaat. Igaffeqarpoq aamma sannaveqarpoq. IT atoqqiinerlu aamma qingigassaapput.

8.4 Ilinniaqqinnissamut aamma inuussutissarsiuteqalernissamut ilinniaqqinneq

Kapisilinni inuusuttunut inuussutissarsiornermullu ilinniartitaanissamut periarfissaqanngilaq. Inuusuttunut inuussutissarsiornermullu ilinniagaqalerniaraanni, Kapisilinniit aallarluni ilinniariarnissaq pisariaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermut ilinniagassat assigiinngitsut 42-t missaanniippuit, Danmarkimi inuussutissarsiornermut ilinniagassat ataasiakkaanik atuarfimmiiinnertalinnik 30-t taavalu Danmarkimi inuussutissarsiornermut ilinniagassat 16-it tamakkiisumik atuarfimmiiinnertallit.

- HTX Sisimiuniippoq, GU Nuummi, Qaqortumi Aasiannilu taavalu HHX Qaqortumi.

8.5 Nangitsiviusumik ilinniartitaaneq

Kommunimi innuttaasut qaffasinnerusumik ilinnialersimasut pillugit paasissutissat pissarsiarineqarsinnaasimannigillat, tassunga ilanngullugit qassiuineri aamma sumut ilinniagaqarneri. Paasissutissanik pissarsisinnaannginnermut pissutaavoq ajornarsinnaasarmat qaffasinnerusumik ilinniagaqalersimasut suminngaanneernerisa paasinissaat, amerlanerpaat allamut nuuttariaqartarmata ilinniariarlutik. Siunissami paasissutissat taakku pisalernissaat sulissutigineqarpoq.

Ilinniakkat akunnattumik sivisussusillit ilinniakkallu qaffasissut ataasiakkaat Nuummi ingerlaneqarsinnaapput amerlanertigulli nunamut allamut aallartariaqarpoq ilinniariarluni.

Uku ilinniakkat Kalaallit Nunaanni ilinniarneqarsinnaapput:

- Akademiøkonom (Niuernermik Ilinniarfik, Nuuk)
- Arktisk Teknologi (Center for Arktisk Teknologi, Sisimiut)
- Tusagassiorloq (Tusagassiorlungorniarfik, Nuuk)
- Ilinniartitsisoq (Ilinniarfissuaq/Grønlands Seminarium, Nuuk)

- Kulturi aamma Inuaqatigiit Oqaluttuarisaanerat (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Procestekniker (INUILI, Narsaq)
- Inuaqatigilereq (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Serviceøkonom (Niuerermik Ilinniarfik, Qaqortoq)
- Perorsaasoq (Perorsaanermik Ilinniarfik, Ilulissat)
- Inunniq Isumaginninnermut Siunnersorti (Inunniq Isumaginninnermut Siunnersortit Ilinniarfiat, Nuuk)
- Oqaatsit, Atuakkialerineq aamma Tusagassiuutit (Ilisimatusarfik, Nuuk)
- Peqqissaasoq (Peqqissaanermik Ilinniarfik, Nuuk)
- Teologi (Ilisimatusarfik, Nuuk)

9. Inuutissarsiutit

9.1 Pisortat suliffeqarfiaat

Pisortat paaqqinnittarfii uku Kapisilinni piupput (Sanarfinermut Avatangiisinullu ingerlatsivik, maj 2010):

- 1 Meeqqerivik
- 1 Atuarfik
- 1 Utoqqaat Illuat
- 1 Nakorsiartarfik kingutigissaavilik
- 1 Illu kiffartuussivik – uffarfilik errorsisarfili
- 1 Kommuneqarfip allaffianut immikkoortortaqarfilik
- 1 Ogaluffik
- 1 Katersortarfik

9.2 Suliffeqarfiait

Kapisilinni makkunanna suliffeqarpoq (juli 2010):

- Niuertoq (Pilersuisoq) allakkerivittalik
- Polarolie (ikummatisaarniarfik)
- Nukissiorfiit (innallagissiorfik aamma imermik pilersuineq)

Taakku saniatigut kommuni allaffeqarpoq, oqaluffeqarpoq aamma katersortarfefeqarpoq.

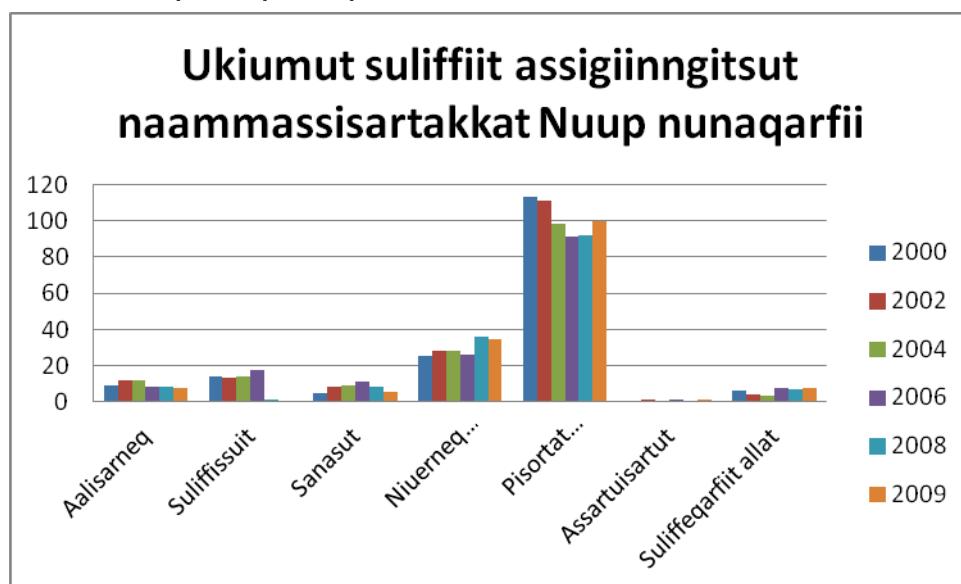
9.2.1 Takornariartitsineq

Kapisilinni unnuerusukkaanni, nunaqarfip eqqannguani illuaqqami imaluunniit nunaqarfip qeqqani illumi unnuisoqarsinnaavoq.

9.3 Suliffissaqartitsiniarneq

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Nuup nunaqarfii assigiinngitsuni sulisartut ulloq naallugu sulisartut agguataarnerat. Kapisillit Nuup nunaqarfisa aapparaat.

Takussutissiaq 8. Nuup nunaqarfii assigiinngitsut ataavartut amerlassusaat, 2000-2009

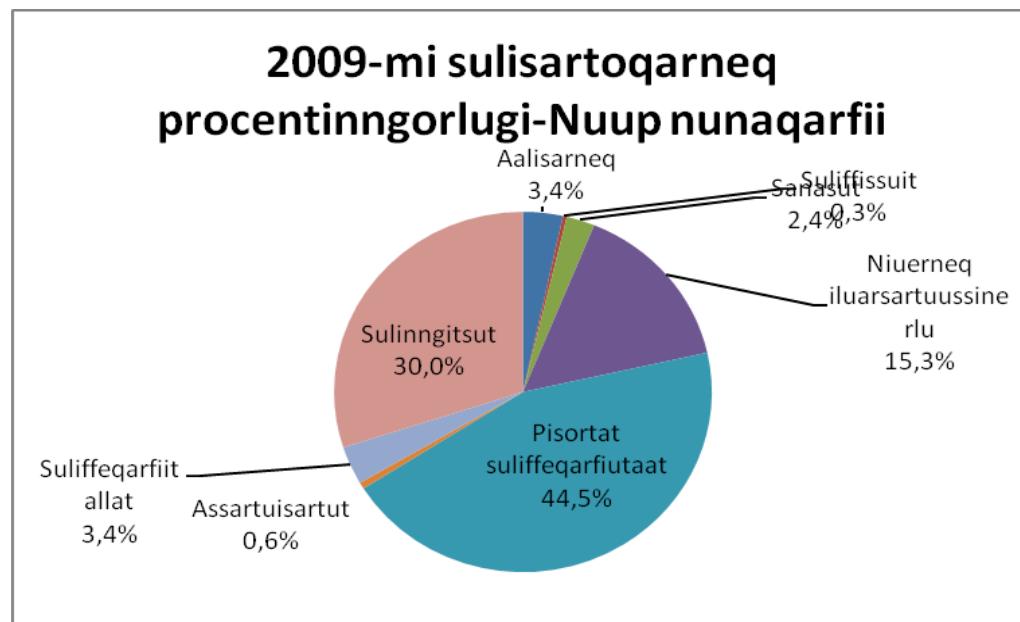
Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik, 2011

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Nuup nunaqarfíni (Kapisillit aamma Qeqertarsuatsiaat) pisortat allaffeqarfíit suliffissaqartitsinerpaasut.

2009-mi pisortat allaffeqarfíisa sulisoraat sulisartut 64 %-ii. Kisitsit taanna Nuup nunaqarfíinut marlunnut tunngammat, Kapisilinni pissutsit immikkut takuneqarsinnaanngillat.

Takussutissiaq 9. Sulisartoqarneq, Kapisillit aamma Qeqertarsuatsiaat 2009

Sulisinnaasut ukiumut suliarineqartartunut naleqqersuukkaanni, tassa atorfinnut tamakkiisunut, takuneqarsinnaavoq sulisinnaasut 70 %-ii suliffeqartut Kapisilinni Qeqertarsuatsiaanilu suliffeqarput. Kisitsisit Nuup nunaqarfíinut tunngapput taamaattumik Kapisillit Qeqertarsuatsiaallu immikkoortillugit avinnejqarsinnaanngillat. Sulisinnaasut affaasa 45 %-ii pisortat suliffiutaanni suliffeqarput..

10. Inunniq isumaginninnermi pissutsit

10.1 Sunngiffimmi sammisat aamma peqatigiiffilerineq

Tabeli 16. Kommuneqarfik Sermersuup nunaqarfiiini sunngiffimmi susassaqtitsineq

Illoqarfik	Kapisillit	Qeqertarsuatsiat	Arsuk	Sermili-gaaq	Kuum-miut	Tiniteqi-laaq	Kulusuk	Isortoq
Ingerlataq		aap						
Timersortarfik			aap	aap	aap	aap	aap	aap
Isikk. arsarneq								
Assam. arsarneq								
Volleybold			aap					
Sulorarneq								
Basketball								
Nerrivimmi arsaararneq								
Sisupilorneq		aap					aap	
Ujakkaarneq								
Tae-Kwon-Do								
Inuit Games							aap	
Qajaq	aap	aap	aap	aap	aap	aap	aap	aap
Fritidsklub	aap	aap						
Ungdomsklub								
Spejderit								
Katersugaasivik	aap	aap	aap	aap	aap	aap	aap	aap
Sunngiffimmi atuartitsineq			aap					
Caféer				aap				
Qimussertartut peqatigiiffiat								
Sanaluttarneq								
Maji peqqinnartuutiguk								
Isiginnartitsineq		aap						

Paasissutissanik pissarsiffik: Piorasaanermut Ingerlatsivik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, fritidsklubeqartoq kiisalu ungdomsklubeqartoq Kapisilinni.

Unnukkut atuartitsineq misilinneqarnikuovoq ukiukkut 2010/2011-mi, soqutiginnittoqanngilarli.

Kapisilinni atuakkanik atorniartarfik atuarfimmiittoq sapaatip akunneranut ataasiarluni ammasarloq, tassaniippoq PC ataaseq atuartunut naatsorsuussaq, pisariaqarluinnarfiini taanna allanut atukkiunneqarsinnaasarloq. PC-mut tunngatillugu IT-politikki Kommuneqarfik Sermersuumut atuuttoq atuuppoq, tassa imaappoq nittartagaqarpoq alakkarteqqusaanngitsunik (Kapisilinni kommunip allaffia, august 2011).

10.2 Meeqqat inuusuttullu

10.2.1 Meeqqeriviit neqeroorutillu

Tabeli 17. Paqqinnittarfiiit katillugit aamma meeqqanut inuusuttunullu illoqarfinni suliniutit 2011

	Kapisillit	Qeqertasuatsiaat	Arsuk	Sermiligaaq	Kuummiut	Tiniteqilaaq	Kulusuk	Isortoq
Atuarfiit	1	1	1	1	1	1	1	1
Meeqqeriviit	0	0	0	0	0	0	0	0
Meeraaqqueriviit	0	0	0	0	0	0	0	0
Init pinnguartarfiiit	0	0	0	1	1	1	0	1
Ulluunerani paarsisartut	1	0	0	0	0	0	1	0
Meequerivik meeraaqquerivittalik	0	1	1	0	0	0	0	0
Skolepasning	0	0	0	0	0	0	0	0
Fritidshjem	0	0	0	0	0	0	0	0
Ornittakkat	0	0	0	0	0	0	0	0
Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiiit	0	0	0	0	0	0	0	0
Angajoqqaarsiat (nal. + prof.)	*	*	1	5	3	4	5	0
Meeqq. Ilaqtariinnullu sullissivik	0	0	0	0	0	0	0	0
Inuusuttunut siunnersortit	0	0	0	0	0	0	0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersooq

* Nuummut atapput

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Kapisilinni atuarfeqartoq ataatsimik kiisalu dagplejereqartoq ataatsimik. Kapisilinni angajoqqaarsiatut sulisoqanngilaq.

10.2.2 Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissitat

Tungiunermut Ingerlatsiviup Kuummiuni meeqqat arsaarinissutigineqartartut amerlassusaat pillugu maannakkukt paasissutissanik tunniussisinnaangikkallarpooq. Meeqqat angerlarsimaffiup avataanut inissinneqartartut, inissiunermut pissutaasut sumullu inissiisarnerit pillugit siunissami paasissutissanik tunniussisinnaangornissaq sulissutigineqarpoq.

10.3 Utoqqarnik isumassuineq

Kapisillit utoqqaat illoqarpoq pignasunik. Taakku saniatigut innuttaasut pingasut angerlarsimaffimmi ikiortinit tallimanit sullinneqarput.

Tabeli 18. Utoqqarnik isumassuineq

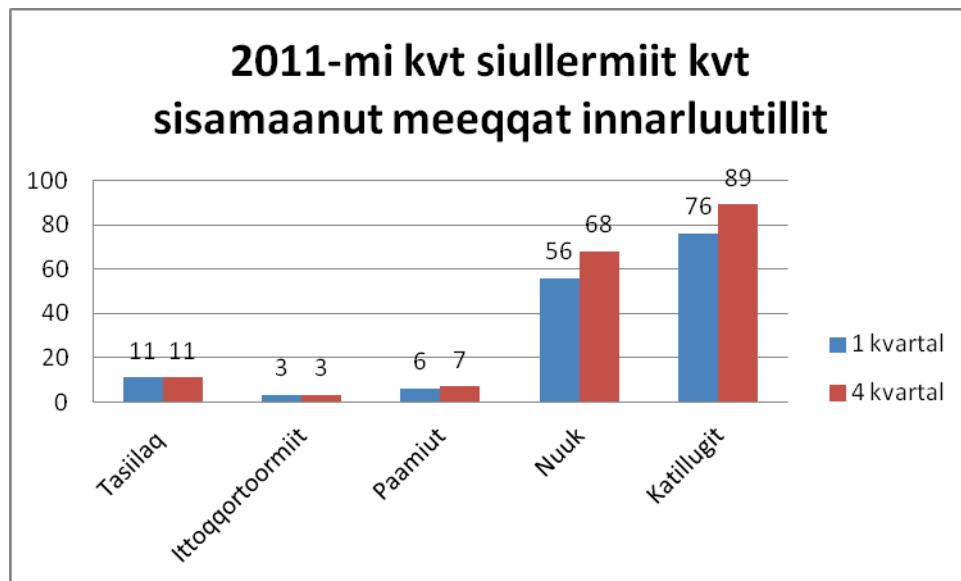
	Kapisillit	Qeqertarsuatsiaat	Arsuk	Sermili-gaaq	Kuum-miut	Tiniteqi-laaq	Kulusuk	Isortoq
Paaqqinnitarfiit	-	1 (10)	-	-	-	-	-	-
Oqilisaaviiit	-	-	-	-	-	-	-	-
Utoqqaat illui	3	2	1	4	4	4	-	4
Angerlars. ikiorteqarneq	5	12	5	4	4	3	4	2
Ulluunerani neqeroorutit	-	-	-	-	-	-	-	-

Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersumi inersimasunik isumassuivik, august 2011

10.4 Innarluutilinnik isumassuineq

10.4.1 Inuit innarluutillit amerlassusaat innarluutillu suuneri.

Takussutissiaq 10. Meeqqat innarluutillit amerlassusaat

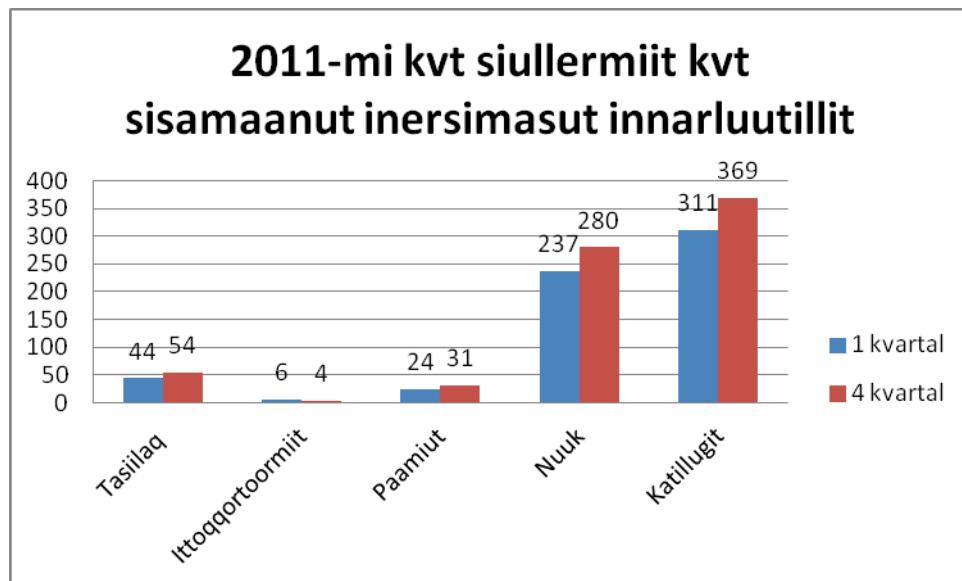

Paasissutissanik pissarsiffik: Tungiuinermut Ingerlatsivik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Nuummi meeqqat 68-it innarluutiliusut 2011-mi kvartalit sisamaanni. Periarfissaqanngilaq paassisallugu taakkunannga meeqqanit qassit Kapisilinneernersut. Amerlassuseq Kapisilinni namminermi pissutsinik takutitsinngilaq.

Takussutissiaq 11. Inersimasut innarluutillit amerlassusaat

Paasissutissanik pissarsiffik Tungiuinermut Ingerlatsivik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq 2011-mi kvartalimi kingullermi Nuummi inuit 280-it innarluuteqartut. Periarfissaqanngilaq paassisallugu taakkunannga meeqananit qassit Kapisilinneernersut. Amerlassuseq Kapisilinni namminermi pissutsinik takutitsinngilaq.

Sulissutigineqarpoq siunissami kommunip illoqarfiiini nunaqarfiiinilu innarluutillit pillugit paasissutissat pineqarsinnaalerumaarnissaat.

10.4.2 Sullivit aamma neqeroorutit

Tungiuinermut Ingerlatsiviup maannakkuugallartoq Arsummi paaqqinnittarfiiit neqeroorutillu pillugit kisitsinik paasissutissanik tunniussaqarsinnaanngikkallarpooq. Arsummi innarluutillit ikorfartorteqarsinnaapput imaluunniit angerlarsimaffimmi ikiortimik ikiorneqarlutik. Illoqarfinni innarluutilli periarfissarissaarnerupput. Paamiuni assersuutigalugu ataatsimut ineqarfeqarpoq, ineqarpoq tallimanik innarluutilinnut tulluussakkaniq, ornittagaqarpoq ataatsimik ullormullu neqerooruteqarluni ornitakkamik ataatsimik.

10.4.3 Innarluutillit angerlarsimaffiup avataanut inissitat

Tabeli 19. Innarluutillit inissitat, 2012

	Kalaallit Nunaanni angerl. avataanut inissitat 2012		Danmarkimi angerl. Avataanut inissitat 2012	
	Meeqqat	Inersimasut	Meeqqat	Inersimasut
Tasiilaq	2	6	0	10
Ittoqqortoormiit	0	0	0	1
Paamiut	2	5	0	4
Nuuk	16	42	2	36
Katilugit	20	53	2	51

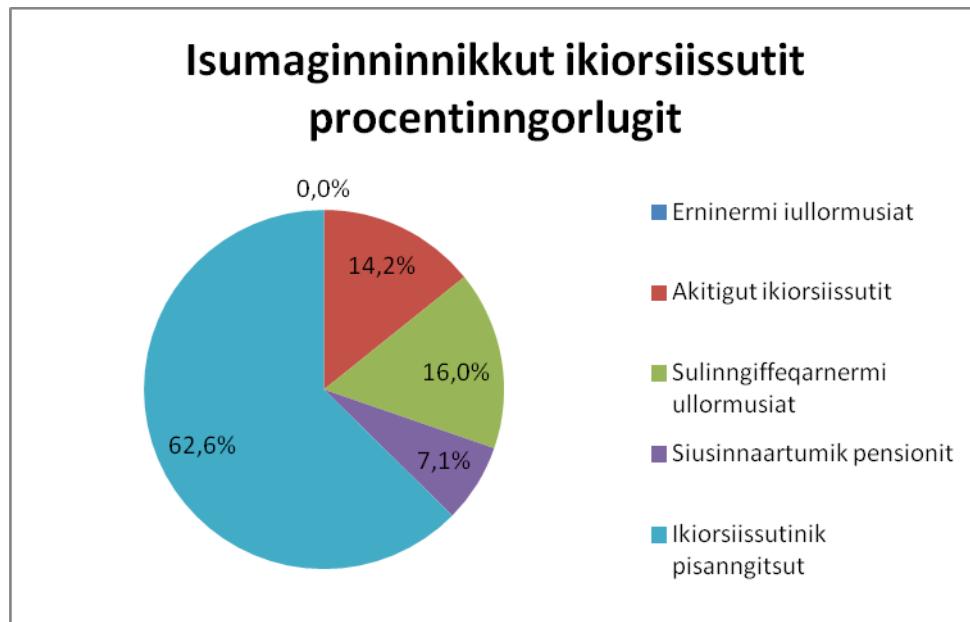
Paasissutissanik pissarsiffik: Kommuneqarfik Sermersumi inersimasunik isumassuivik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, 2012-imni kvartalit siullersaanni 16-it innarluutillit meeqqat Kalaallit Nunaanni inissinneqarsimasut meeqqallu marluk innarluutillit Danmarkimut inissinneqarsimasit. Piffissami tessani inersimasut 42-t Kalaallit Nunaanni inissinneqarput innarluutillillu inersimasut 36-t Danmarkimut inissinneqarlutik. Ilisimaneqanngilat innarluutillit taakku ilaat Kapisilinneernersut.

10.5 Inunnik isumaginninnermi ikorsiissutit tunniuttakkat

Takussutissiaq 12.

Kapisilinni inuit sisamat siusinaartumik pensionisiaqarput, qulingiluat suliffissaqaqanngillat arfineq-pingasullu annertussusileriikkanik ikorsiissutinik pisartagaqarput. Tassa imaaappoq sulisinnaasunut naleqqiullugit siusinaarlutik pensionisiallit 7,1 %-iupput kiisalu suliffissaqaqangitsut sulisinnaasunut naleqqiullugit 16,1 %-iupput. Taakku ataani takussutissiami takuneqarsinnaapput.

Inuit 5-t utoqqalinersiaqarput, kiisalu ernereerenerup sulinngiffeqartoqanngilaq. Tassa imaaappoq Kuummiuni najugallit 26-t pisortanit pisartaqartinneqarput. Kisitsit procentinngoraanni Kapisilinni 2011-mi inersimasut 44,1 %-it pisortanit pisartagaqartinneqarput. Inersimasutut isigneqarput inuit 18-ileereersimasut.

Sulisinnaasut sinneri matumani paasineqassapput innuttaasut, suliffeqareersut imaluunniit pisortat ikorsiissutaannik pisartagaqanngitsut.

10.5.1 Suliffissaaleqisut

Tabeli 20. januar 2011-mut naleqqiullugu 2011-mi oktoberimi, novemberimi decemberimilu suliffissaaleqisut amerlassutsimikkut ineriartronnerat

Sermersooq 2011	Januar 2011	Oktober	November	December	Okt/ Nov/ Dec agguaqatigiisillugit
Nuuk	594	590	635	686	637
Paamiut Arsullu	171	148	167	165	160
Tasiilaq	170	115	140	201	152
Ittoqqortoormiit	*	55	59	56	57
Sermiligaaq	*	47	41	40	43
Isortoq	*	2	4	8	5
Kulusuk	*	19	19	19	19
Tiniteqilaq	*	12	12	14	13
Kuummiut	*	38	42	50	43
Qeqertarsuatsiaat	*	13	19	11	14
Kapisillit	*	8	5	5	6
Katillugit	947	1047	1143	1255	1147

Paasissutissanik pissarsiffik: Tungiuinermut Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq, 2012

2011-mi 4. kvartalimi agguaqatigiisillugit 6-it Kapisilinni suliffissaaleqipput. Kapisilinni suliffissaaleqisut Isortumi suliffissaaleqisut taamaaqatigiinnarpaat, nunaqarfiiq pineqartut inuttoqatingiingajapput.

Tabeli 21. Sulisorisinnaasanut naleqqiullugu suliffissaaleqisut procentiat

	Oktober	November	December
Nuuk	4,8	5,22	5,6
Paamiut aamma Arsullu	9,3	14,7	15,7
Tasiilaq	9,3	10,7	15,4
Ittoqqortoormiit	18	19,4	18,3
Sermiligaaq	37,6	32,5	31,7
Isortoq	3,4	7,0	13,5
Kulusuk	10,4	10,4	10,4
Tiniteqilaq	14,8	14,8	16,4
Kuummiut	18,6	20,6	24,6
Qeqertarsuatsiaat	9,1	13,2	7,9
Kapisillit	13,3	8,3	8,3

Paasissutissanik pissarsiffik: Tungiuinermut Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq, 2012

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq novemberimi decemberimilu suliffissaaleqisut procentiat aalaakkaasimasoq 8,3 %-illuni. Oktoberimiit novemberimut suliffissaaleqisut ikilipput 13,3 %-iniit 8,3 %-inut.

11. Pinerluttarneq

Tabeli 22. Illoqarfinni pinerluttarnerit

Illoqarfik	Nuuk					Paamiut					Tasiilaq / Itt.				
	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010	2002	2004	2006	2008	2010
Ukioq															
Pinerluut															
Inuarneq	0	2	4	1	3	0	0	0	0	0	1/1	0	2	1	0
- Inuariarneq	3	2	4	7	2	0	1	1	1	3	1/2	2	3	3	6
Persuttaaneq	196	230	220	217	271	34	63	58	43	37	57/16	70	76	98	45
-Angerlarsimaffimi eqqissiviilliornerit	-	-	-		953	-	-	-		146	-	-	-	-	323
Kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit	..	..	..	49	42	..	..	..	20	7	..	..	..	134	25
Pinngitsaaliijerit pinngitsaaleeriernerillu	40	27	38	27	25	7	8	7	7	3	11/4	19	37	30	18
Qaniganik atoqateqarneq, meeqqanik atoqateqarneq, kanngutsaattuliorneq	29	33	39	31	83	3	7	0	4	14	59/5	28	48	14	51
Aallat kinguaassiutitigut kanngutsaattuliornerit	0	2	-	-	-	0	0	-	-	-	1/0	0	-	-	-
Allat pigisaannik pinerluttuliornerit	78	54	1532	1582	1609	5	1	93	156	78	12/0	5	150	185	144
Pigisanik tillinnerit	151	102	176	130	105	11	18	7	12	1	19/1	6	10	14	4
Angerlarsimaffinnut tillinniarnerit	139	406	288	159	311	31	35	16	27	21	102/4	27	32	31	45
Tillinnerit	673	928	970	975	855	38	41	39	30	29	93/4	59	67	56	47
Aserorterinerit	-	-	307	299	287	-	-	45	58	25	-	-	53	42	43
Ikiaroornartulerineq	188	-	173	235	219	14	-	21	9	16	19/0	-	4	2	10
Aqqusinikkut angallannermi pinerluttuliornerit	255	.	322	321	558	8	.	11	12	6	15/0	.	26	23	22
- aalakoorluni biilernerit	86	62	73	72	71	6	4	4	0	0	2/5	0	2	7	6

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni politiit sulifeqarfittut nalunaarutaat, Politimestereqarfik 2002, 2004, 2006, 2008, 2010.

-: Ukiuni ukunani kisitsisit pigineqanngillat. : ukiuni tassaniinnaq imiqassartorsimalluni biilersimaneq taamaallaat pineqarpooq

Nassuaat: Ivittuunut nunaqarfinnullu kisitsisit pigineqanngillat, politeeqarfik politistationinut agguugaammata.

Qulaani takussutissiat Politimestereqarfimminngaanneerput. Kisitsisit politeeqarfinni naatsorsorneqarput, tassa imappoq Nuummi kisitsisinut ilaapput kisitsisit Kapisilinneersut aamma Qeqertarsuatsiaaneersut.

Kapisilinni kommunefogedeanngilaq massakkut, kommunefogediusoq 1. august 2011-mi tunuarmat. (Kapisilinni kommunip allaffia, august 2011).

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq kinguaassiutitigut pinerlunnerit, tillinniarnerit kiisalu ikiaroornartulerinerit appariarsimasut. Taakku saniatigut pinngitsaaliijerit pinngitsaaleeriernerillu aamma ikileriarpuit.

12. Peqqinnissaq

12.1 Peqqinnissaqarfimmi ingerlatat

Kapisilinni nunaqarfimmi peqqinnissamut ikiorteqarpoq. Nakorsaq napparsimmavillu qaninnerpaaq Nuummiippuit. Aamma kigutilerisoq qaninnerpaaq Nuummialluni.

12.2. Innuttaasut peqqinnerat

Tabeli 23. Innuttaasut peqqissusaat, peqqinnissamut ikkoortortaqarfik Nuuk 2000-2010

	2000	2002	2004	2006	2008	2010
Sukkorneq (Type 2)	-	-	-	-	125	219*
Sakialluut	...	...	7	17	18	27
Kræfti	58	39	-	-	-	-
Chlamydia	524	442	485	719	631	-
Gonoré	85	91	115	158	247	-
Syphilis	0	1	1	0	0	-
HIV	1	?	?	?	?	?

Paasissutissanik pissarsiffik: Nakorsanik nakkutilliisoqarfik juli 2011

- kisitsisitaqanngilaq .. kisitsisinik tigusaqartoqanngilaq

Takussutissiami erseroq type 2 sukkorermik napparsimasut kiisalu sakialluttut 2008-miit 2010-mut amerleriarsimasut. Aamma gonorertut amerleriarpot 2006-miit 2008-mut. 2010-mut tunngasunik kisitsisinik ajoraluartumik pissarsisoqarsinnaasimannngilaq. Kisitsisit peqqinnissamut immikkoortortaqarfinnut agguagaapput. Kapisillit Nuummut atavoq.

12.3. Imigassaq

12.3.1 Imigassamik atuineq

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq, 18-it sinnerlugit ukiulinnut imigassat aalakoornartortallit tunineqarsimasut 2010-mi appasinnerpaasimasut. 2011-mi 21 literinik annertunerusumik imertoqarumaartoq naatsorsuutigineqarpoq. Kisitsini takutinneqarpoq agguaqatigiisillugu ukiumut atuisarneq. Imerneqartartoq agguaraanni taava inuup ataatsip imigassaq 4,9 literi sapaatip akunneranut imertarsimavaa.

Tabeli 24. Innuttaasut 18-t sinnerlugit ukiulinnut imigassaq tunisaq literinngorlugu

	2008^	2009	2010	2011*
Arsuk	181,6	121,7	140,6	135,8
Qeqertarsuatsiaat	206,4	149,7	154,3	154,2
Kapisillit	333,3	247,9	234,1	255,0
Sermiligaaq	116,9	107,2	98,9	72,7
Isortoq	293,3	237,3	287,4	188,3
Kulusuk	175,8	191,9	194,8	195,4
Tiniteqilaaq	204,7	245,4	322,0	285,2
Kuummiut	239,9	201,2	246,4	215,8

Paasissutissanik pissarsiffik: KNI A/S, juli 2011

*Siumut nalunaarsuineq 2011-mi ukiup affaa siulleq ilanngullugu tunisat marloriaatinngorsimanera aallaavigalugu 2010-mi junip naanerani

^ Utimut ilanngaaneq 2008-mi qaammatit qulit siullit 2008-mi novemberimi aamma decemberimi tusineq aallaavigalugu

12.3.2 Atornerluinermut katsorsartittarneq

Kapisilinnit atornerluinermut katsorsartissimasut amerlassusaat kisitsisaatigineqannngillat.

Tabeli 25. Qaqqifimmi katsorsartittartut, Nuuk

Qaqqifik imigassamut	2000		2002		2004		2006		2008		2010	
	Akueri- neqartut	Naammas- sinnittut										
Nuummi katsorsaaneq												
Ivittuut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Paamiut	5	4	0	0	1	1	5	5	5	5	1	0
Nuuk	60	54	75	51	35	32	44	37	47	31	14	13
Tasiilaq	0	0	0	0	1	0	2	1	2	1	0	0
Ittoqqort.	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0
Katillugit	66	59	75	51	38	34	52	44	54	37	14	14

Paasissutissanik pissarsiffik: Namminersorlutik Oqartussat, Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfik

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq Qaqiffimmut katsorsartittussanngorlugit tiguneqartartut naammassisartunut naleqqiullugit amerlanerusut. 2010-mi 14-it tiguneqarput taakkunanga 13-it katsorsartinnertik naammassivaat.

Nuummi Katsorsaavimmi allattorneqarneq ajorpoq inuit Katsorsaavimmi katsorsartittut suminngaanneernersut. Katsorsaavik ammarpoq 2006-imi. Ukioq taanna Kommuneqarfik Sermersumeersut 22-t katsorsartipput. 2008-mi 55-it, taakkungalu 22-t nalilerneqarput suli qaatusimasutut aamma 2010-mi 100-t katsorsartipput, taakkunnga 54-it suli qaatusimasorineqarput.

12.4 Imminut toquutarneq

Tabeli 27. Imminut toqutarnerit, imminut toquunnissamut siorasaarinerit imminullu toqoriarnerit

	2000		2002		2004		2006		2008		2010	
	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.*	Imm. toq.	Sior.	Toqoriarn.*	Imm. toq.
Nuuk	-	5	6	-	6	7	73	5+7	10	134	15+9	13
Paamiut	-	3	0	-	1	3	32	6+0	5	50	8+4	3
Tasiilaq	-	6	6	-	6	7	37	8+7	11	68	11+1	7
Itt.	-	2	3	-	1	2	2	1+2	1	20	2+0	0

Paasissutissanik pissarsiffik: Kalaallit Nunaanni Politimestereqarfik august 2011

* Pisimasut maannakkullu suliat

Takussutissiami takuneqarsinnaavoq piffissami 2008-miit 2010-mut imminut toqussimasut amerleriaallassimasut. Politiit nalunaarusiortarput distriktaartumik. Kapisillit Qeqertarsuatsiaallu Nuup distrikianut ilaapput taamaattumik pissutsit Kapisilinni immikkut qanoq innersut oqaatigineqarsinnaanngilaq.

13. Naggasiut

Kommuneqarfik Sermersumi najugaqarfiiit ilaasa ilisarnaataat pillugu atuareerputit.

Kommuneqarfik Sermersumi illoqarfinni aamma nunaqarfinni tamani sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataannut tunngasut suliarineqareerput, kommuneqarfimmi illoqarfiiit aamma nunaqarfiiit pillugit atuagaqaqqinnisanik soqtiginnikkuit.

Sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat Kommuneqarfik Sermersuup nittartagaani nassaarisinnaavatit: www.sermersooq.gl.

Illit sumiiffinni inuiaqatigiit ilisarnaataat pillugit oqaaseqaatissaqaruit, apeqqutissaqaruit, ilassutissaqaruit imaluunniit assigisaanik, taava Borgmesterip allatseqarfia attaveqarfigisinnaavat mailimut uunga: kommuneqarfik@sermersooq.gl.

14. Atuakkanut paasisaqarfinnullu innersuut

Sanarfinermut Avatangiisinullu Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq;
 Illoqarfinnut Illunullu Inerisaavik, Pinngortitamut Piujuaannartitsinermullu Immikkoortortaq
 Borgerservice, Kommuneqarfik Sermersooq
 Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik
 Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik; Uumasut nakorsaat
 Kulturimut, Ilanniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilaqeeqarnermullu Naalakkersuisoqarfik; Inerisaavik
 Peqqinnermut Naalakkersuisoqarfik; Nakorsanut nakkutilliisoqarfik, Peqqinnermut
 Pinaveersaartsinermullu Aqutsivik
 Greenland and the Arctic
 Kalaallit Nunaanni Naatsorsueqqissaartarfik
 INI A/S
 Iserit A/S
 KANUKOKA
 Katsorsaavik
 Nukissiorfiit
 Nuuk Fysioterapi
 Nuuk Taxa
 Kalaallit Nunaanni Politii; Politimesterembedet
 Tarnip pissusaanut immikkut ilisimasallit Peqatigiiffiat
 Qaqqiffik
 Sisimiuni Oqaatsinut Ilinniarfik
 Kingutilerisoq Niels Nygaard
 Taxagut
 Tele Greenland A/S
 Turen går til Grønland
 Piorsaanermut Ingerlatsivik, Kommuneqarfik Sermersooq; Piareersarfiiit, Atiarfeqarnermut
 Immikkoortortaq, Immikkoortortaq Kulturimut aamma Sunngiffik
 Tungiuinermut Ingerlatsivik; Meeqjanut Ilaqutariinnullu Immikkoortortaq, Inersimasunik
 Isumassuivik, Suliffissarsiuussisarfik
www.airgreenland.gl
www.denstoredanske.dk
www.dmi.gl
www.greenland.com
www.greenland-guide.gl
www.eastgreenland.gl
www.ral.gl
www.aul.gl
www.sermersooq.gl
www.wikipedia.com

15. Ilanngussaq

Ilanngussaq 1. Kommuneqarfik Sermersuumi ilinniartitsisoqarneq, 2000-2011

	2000-01		2002-03		2004-05		2006-07				2008-09				2010-11			
	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- ingorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- ingorlugit	Amerlass.	Ilinniarsima- sut %- ingorlugit	Amerlass.	Atorfiiit:		Amerlass.	Atorfiiit:		Amerlass.	Atorfiiit:		Amerlass.	Atorfiiit:	
								Forskolelære re/ærere	Timelærere		Forskolelær- ere/ærere	Timelærere		Forskolelær- ere/ærere	Timelærere		Forskolelær- ere/ærere	Timelærere
ASK	70	85,7	69	84,1	71	83,1	63	51	1	81,0	56	46	0	82,1	65	43	1	66,2
Qorsussuaq	34	73,5	45	88,9	52	80,8	53	44	4	83,0	51	45	3	88,2	49	41	2	83,7
USK	60	76,7	67	89,6	68	88,2	58	51	3	87,9	58	51	1	87,9	52	45	2	86,5
Nuussup Atuarfia	50	80	53	83,0	57	87,7	55	41	4	74,5	59	55	0	93,2	62	54	0	87,1
Kangilinnguit	44	65,9	55	92,7	56	82,1	51	40	10	78,4	47	40	1	85,1	50	48	4	96,0
Qeqertarsuatsiaat	5	20	8	50,0	10	40,0	7	3	3	42,9	9	5	3	55,6	8	3	4	37,5
Kapisillit	5	20	4	50,0	2	50,0	0	0	0	0,0	0	0	0	0,0	2	0	2	0,0
Nuuk katillugit	268	75,4	301	86,0	316	82,9	287	230	25	80,1	280	242	8	86,4	288	234	15	81,3
Tasiilaq	41	61	49	71,4	52	63,5	53	34	13	64,2	53	34	15	64,2	62	39	17	62,9
Kuummiut	9	44,4	9	44,4	11	45,5	10	2	8	20,0	9	7	2	77,8	11	5	5	45,5
Kulusuk	7	42,9	8	25,0	7	57,1	9	7	2	77,8	10	7	2	70,0	13	8	3	61,5
Sermiligaaq	5	0	5	0,0	6	16,7	5	0	5	0,0	7	1	5	14,3	6	1	6	16,7
Tiniteqilaaq	4	25	3	33,3	4	25,0	5	2	3	40,0	4	1	3	25,0	4	1	3	25,0
Isortoq	4	0	4	25,0	4	25,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0	4	0	4	0,0
Tasiilaq katillugit	70	47,1	78	55,1	84	53,6	86	45	35	52,3	87	50	31	57,5	100	54	38	54,0
Ittoqqortoormiit	19	47,4	16	43,8	20	45,0	18	6	11	33,3	17	9	7	52,9	18	7	6	38,9
Ivittuut	2	100	2	100,0	2	100,0	2	2	0	100,0	2	2	0	100,0	3	2	1	66,7
Paamiut	30	43,3	30	56,7	31	38,7	37	18	18	48,6	34	24	14	70,6	34	20	16	58,8
Arsuk	5	40	5	40,0	4	50,0	4	2	3	50,0	5	1	4	20,0	5	3	1	60,0
Paamiut katillugit	35	42,9	35	54,3	35	40,0	41	20	21	48,8	39	25	18	64,1	39	23	17	59,0

Kilde: Kommunernes Landsforening - KANUKOKA, 2011